श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रियपञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः-

२०२५ सालको ऐन नं. २७

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रचूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विरुदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर श्रोजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐ रामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

कम्पनी ऐनलाई संशोधन [गर्न [बनेको] ऐन

प्रस्तावनाः- कम्पनी ऐन, २०२१ (यस ऐनमा यसपछि मूल ऐन भनिएको) मा केही संशोधन गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः- (१) यस ऐनको नाम कम्पनी (संशोधन) ऐन, २०२५ रहेको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित भएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) यो ऐन तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. मूल ऐनको दफा १० मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा १० को उप-दफा (१) मा रहको "मानिसहरूको" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "व्यक्तिहरूको" भन्ने शब्द राखिएको छ ।

३. मूल ऐनको दफा २६ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा २६ को प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश (ख) को सट्टा देहाय बमोजिमको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश (ख) राखिएको छः–

(ख) कम्पनीको संस्थापकले लिएको शेयर निजले कम्पनीको प्रथम साधारण सभा नभएसम्म र त्यस्तो शेयरको रकम पूरा चुक्ता नगरेसम्म हक छाडी दिन वा धितो बन्धक राख्न हुँदैन ।

४. मूल ऐनको दफा ५१ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ५१ को उप-दफा (३) को अन्तमा देहाय बमोजिमको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

तर, सो बमोजिमको संख्यामा शेयरवालाहरू उपस्थित नभएकोले सभा हुन नसकेको-मा कम्तीमा ७ दिनको अर्को सूचना दिई अर्को पटक सभा बोलाउँदा मतदान गर्न पाउने शेयरवालाहरूको जम्मा संख्याको एक तिहाई शेयरवालाहरू स्वयं वा आफ्नो प्रतिनिधिहरूद्वारा उपस्थित भएमा सभा गर्न कुनै बाधा हुने छैन ।

५. मूल ऐनको दफा ९८ मा संशोधनः– मूल ऐनको परिच्छेद ७ को दफा ९८ मा रहेको "सम्बन्धित विभाग" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "महालेखा परीक्षकको विभाग" भन्ने शब्दहरू राखिएको छ ।

६. मूल ऐनको दफा ९९ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ९९ को उप-दफा (१) को सट्टा देहाय बमोजिमको उप-दफा (१) राखिएको छः–

(१) यो दफा प्रारम्भ हुनुभन्दा अगावै सम्बन्धित विभागबाट वा यो दफा प्रारम्भ भएपछि महालेखा परीक्षकको विभागबाट प्रमाणपत्र पाई कायम रहेको लेखापरीक्षकहरू मध्येबाट वार्षिक साधारण सभाले कम्पनीको लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्न पर्छ । त्यसरी लेखापरीक्षक नियुक्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र निजको नाम सम्बन्धित विभागमा लेखी पठाउनु पर्छ ।

७. मूल ऐनमा दफा १०८ क. थपः– मूल ऐनमा दफा १०८ पछि देहाय बमोजिमको दफा १०८क. थपिएको छः–

"१०८क. श्री ५ को सरकारको स्वामित्व भएको कम्पनीको लेखा परीक्षणः–

(१) यस ऐनका अन्य दफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनिः–

(क) श्री ५ को सरकारको पूर्ण स्वामित्व भएको कम्पनीको लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यको निर्देशन र नियन्त्रण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ख) श्री ५ को सरकारको आंशिक स्वामित्व भएको वा श्री ५ को सरकारले आंशिक दायित्व वहन गरेको कम्पनीको लेखापरीक्षकले आफ्नो प्रतिवेदनको एक प्रति महालेखा परीक्षकलाई पनि पठाउनु पर्नेछ र सो प्रतिवेदनबाट कम्पनीको काम कारवाहीमा कुनै त्रुटी भएको देखिएमा महालेखा परीक्षकले सम्बन्धित कम्पनीलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र सो निर्देशनको पालन गर्नु सो कम्पनीको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) उप-दफा (१) अन्तर्गत हुने लेखा परीक्षण सम्बन्धी अन्य कुराहरू यस ऐन वमोजिम हुनेछ ।

८. मूल ऐनको दफा ११६ मा संशोधनः– (१) मूल ऐनको दफा ११६ को खण्ड (घ) को सट्टा देहाय बमोजिम खण्ड (घ) राखिएको छः–

(घ) शर्त अनुसार ऋण तिर्न म्याद भुक्तान भई सकेपछि पनि कम्पनीले ऋण भुक्तान गर्न नसकेकोले कम्पनीलाई खारेज गरी कानून बमोजिम ऋणको रकम भराई पाउँ भनी कम्पनीले तिर्न बाँकी जम्मा ऋणको कम्तीमा आधा थैली परेका साहू वा साहूहरूले सम्बन्धित विभागमा दरखास्त दिएमा,

(२) मूल ऐनको दफा ११६ को खण्ड (ङ) को सट्टा देहाय बमोजिमको खण्ड (ङ) राखिएको छः–

(ङ) कुनै मनासिव कारणबाट कम्पनी खारेज गर्न ठहराई सम्बन्धित विभागले पर्चा खडा गरेमा, वा

(३) मूल ऐनको दफा ११६ को खण्ड (ङ) पछि देहाय बमोजिमको खण्ड (च) थपिएको छः–

(च) श्री ५ को सरकार जमानत बसी कम्पनीलाई ऋण दिलाएकोमा शर्त अनुसार कम्पनीले सो ऋण भुक्तान नगरेमा वा जमानतको अन्य कुनै शर्त वन्देजको उल्लंघन गरेमा ।

९. मूल ऐनको दफा ११७ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ११७ को उप-दफा (४) को सट्टा देहाय बमोजिमको उप-दफा (४) राखिएको छः–

(४) सम्बन्धित विभागले वा कम्पनीले वा कम्पनी खारेज होस् भनी दरखास्त दिने साहूहरूले चाहेमा कम्पनी खारेज गर्न आदेश दिनभन्दा अगावै सम्बन्धित विभागको कर्मचारीको सभापतित्वमा सभा गरी सो कम्पनीका सञ्चालक र दरखास्तवालाहरूको कुरा मौखिकरूपमा सुनवाई गर्नुपर्छ ।

१०. मूल ऐनको दफा ११८ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा ११८ मा रहेको "वा दफा ११७" भन्ने शब्दहरू खारेज गरिएको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

११. मूल ऐनमा परिच्छेद ९क. थपः– मूल ऐनमा परिच्छेद ९ पछि देहाय बमोजिमको परिच्छेद ९क. थपिएको छः–

परिच्छेद–९क.

सरकारी कम्पनी सम्बन्धित व्यवस्थाहरू

१३७क. सरकारी कम्पनीको संस्थापनः–(१)यस ऐनको अन्य दफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि श्री ५ को सरकार वा श्री ५ को सरकार र श्री ५ को सरकारको स्वामित्व भएको संगठित संस्थाहरूलाई मात्र कम्पनीको शेयर बिक्री हुने गरी श्री ५ को सरकारले कुनै कम्पनीको स्थापना गर्न सक्नेछ ।

(२) यस ऐनको अन्य दफाहरूमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उप-दफा (१) बमोजिमको कम्पनी र श्री ५ को सरकारले एकाउन्न प्रतिशतभन्दा बढी शेयर लिएको कम्पनीको संस्थापन पब्लिक कम्पनीको रूपमा गरिने छ र कम्पनीका संस्थापकको संख्याका सम्बन्धमा दफा ३ र ४ मा लेखिएका कुराहरू त्यस्तो कम्पनीको हकमा लागू हुने छैनन् ।

(३) उप-दफा (१) बमोजिमको कम्पनीका सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी यस परिच्छेदमा लेखिएका कुराहरू बाहेक यस ऐनका अन्य कुनै कुरा लागू नहुने वा सोही सूचनामा लेखिए बमोजिमको संशोधित रूपमा वा अपवाद सहित लागू हुने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

१३७ख. सरकारी कम्पनीले श्री ५ को सरकारको आदेश तथा निर्देशनको पालना गर्न पर्नेः– प्रत्येक सरकारी कम्पनीले सम्बन्धित विभागले दिएको आदेश तथा निर्देशनको पालन गर्नु पर्छ ।

१२. मूल ऐनको दफा १३८ मा संशोधनः– मूल ऐनको दफा १३८ को उप-दफा (५) को अन्तमा देहाय बमोजिमको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश थपिएको छः–

"तर सम्बन्धित विभागले मनासिब सम्झेमा यस दफा बमोजिम कुनै कम्पनी दर्ता गर्न अस्वीकार गर्न सक्नेछ ।"

लालमोहर सदर मिति २०२५।७।९।६

आज्ञाले–
रमानन्दप्रसाद सिंह
श्री ५ को सरकारको का. मु. सचिव ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।